

Tin tức xã hội học

Hội thảo về giáo dục thẩm mỹ

Cuối tháng 6-1983, dưới sự chỉ đạo của giáo sư Vũ Khiêu, Ban Mỹ học thuộc Viện Triết học, Ủy ban khoa học xã hội Việt Nam đã tổ chức cuộc hội thảo về “Giáo dục thẩm mỹ và vấn đề xây dựng con người mới trong thời kỳ quá độ ở nước ta hiện nay”.

Cuộc hội thảo diễn ra trong hai ngày với nhiều tham luận của các nhà nghiên cứu mỹ học, xã hội học, đạo đức học, triết học quen biết. Mặc dù các góc độ chủ nghĩa khác nhau, những tham luận đã hướng vào giải quyết mấy vấn đề lý luận lớn của giáo dục thẩm mỹ: đối tượng, bản chất, nội dung và phương pháp.

Nhiều bản tham luận đã xuất phát từ thực tiễn sinh động của cuộc xây dựng con người mới hiện nay để khái quát khoa học và đưa ra những kiến giải cụ thể về biện pháp. Hầu hết các tham luận nhận thấy ý nghĩa quan trọng của sự kết hợp liên ngành trong giáo dục thẩm mỹ. Một số nhà nghiên cứu về giáo dục học, tâm lý học, nghệ thuật học lại đặc biệt nhấn mạnh đến vai trò quan trọng của xã hội học trong nghiên cứu khoa học nói chung và trong mỹ học nói riêng. Những bản tham luận này đã xác định tính chân thực và giá trị khoa học của những công trình xã hội học cụ thể trên nhiều lĩnh vực của cuộc sống. Những vấn đề lý luận lớn về quan hệ chân, thiện, mỹ, về lý tưởng và định hướng thẩm mỹ cho con người mới sẽ không thể được giải quyết trọn vẹn nếu bỏ qua những kết quả điều tra tổng hợp của các ngành xã hội học thị hiếu, xã hội học nhân cách, xã hội học nghệ thuật...

Giáo sư Vũ Khiêu tổng kết những nội dung đã được nêu lên và gợi mở một số vấn đề có ý nghĩa cấp bách của công cuộc giáo dục thẩm mỹ hiện nay đang đòi hỏi khoa học xã hội nghiên cứu với tính Đảng, tính khoa học sâu sắc, toàn vẹn và triệt để nhất

Hội thảo về thanh niên và nếp sống văn hóa

Trung ương đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh và Bộ Văn hóa vừa tổ chức cuộc hội thảo khoa học “Thanh niên và nếp sống văn hóa” trong hai ngày 27 và 28-7-1983.

Nhiều cơ quan nghiên cứu khoa học và các đoàn thể quần chúng đã tham gia cuộc hội thảo với những tham luận phong phú. Nhiều vấn đề từ lý luận chung đến thực tiễn cụ thể của lối sống và nếp sống đã được nêu lên trong hội thảo.

Đồng chí Vũ Mão – Bí thư thứ nhất Trung ương Đoàn đã đọc báo cáo khai mạc và đồng chí Nông Quốc Chấn – Thứ trưởng Bộ Văn hóa đã tổng kết cuộc hội thảo.

Một số tham luận xã hội học trong hội thảo đã đề cập đến cơ sở xã hội và tư tưởng của lối sống, cuộc đấu tranh ý thức hệ giữa lối sống tư sản và lối sống xã hội chủ nghĩa.

Nhiều báo cáo khoa học của ngành nghiên cứu và báo chí đã nêu ra những thông số cụ thể qua điều tra có tính chất xã hội học về hôn nhân, quan niệm tình yêu, tội phạm hình sự... trong thanh thiếu niên.

Đúng vào thời gian cuộc hội thảo này được tổ chức, Viện xã hội học thuộc Ủy ban khoa học xã hội đang bước vào giai đoạn quan trọng của công tác điều tra thực nghiệm về lối sống. Với trên 100 cán bộ và cộng tác viên, qua 6 tháng làm việc khẩn trương tại hai quận lớn của thành phố Hồ Chí Minh và một số địa phương khác trên miền Bắc, nhiều kết quả điều tra về lối sống của thanh niên công nhân, nông dân đang được chuẩn bị xử lý. Cuộc nghiên cứu thực nghiệm này vẫn tiếp tục và được triển khai thêm từ nay đến cuối năm.

Những kết quả điều tra này chắc chắn sẽ có nhiều bổ ích cho việc nghiên cứu lý luận và thực tiễn nhằm xây dựng lối sống xã hội chủ nghĩa hiện nay.

Những người làm công tác nghiên cứu xã hội học cũng rất chú ý đến phát biểu tổng kết của đồng chí thứ trưởng Nông Quốc Chân biểu dương thành công bước đầu của cuộc hội thảo và nhấn mạnh đến vai trò quan trọng của ngành xã hội học trong xây dựng lối sống mới.

Những hoạt động điều tra xã hội học tại thành phố Hồ Chí Minh

1. Đề tài: Cơ cấu kinh tế và cơ chế quản lý kinh tế Quận 11.

Đã tập hợp, nghiên cứu các tư liệu, số liệu thống kê trước kia. Đã điều tra 900 cơ sở công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp và cán bộ quản lý, 21 phường, các tư liệu, số liệu điều tra đã được xử lý, đúc kết. Đã hoàn thành khoảng 10 chuyên đề từng mặt hoạt động kinh tế của quận và một bản tổng kết về *Thực trạng và tương lai phát triển kinh tế quận 11*. Đề tài này đã căn bản hoàn thành, sắp giao nộp cho Thành phố và Quận.

2. Đề tài: Dân cư và lao động Quận 11.

Nghiên cứu về sự phát triển dân số, cơ cấu dân cư; các ngành nghề và cơ cấu ngành nghề; nhà ở và gia đình; cơ cấu xã hội. Tóm lại là lao động và khả năng lao động, ngành nghề và triển vọng các số liệu có từ trước. Đã điều tra 2.000 hộ gồm 8.000 người trong độ tuổi lao động, với tổng số 10.000 phiếu. Đang sử lý bằng máy tính điện tử của thành phố. Công trình này sẽ xong trong tháng 9/1983.

3. Đề tài: Người Hoa ở Quận 11.

Nghiên cứu về thành phần, nguồn gốc, các đặc điểm xã hội của người Hoa. Vai trò của người Hoa hiện nay trong các hoạt động

Kinh tế, xã hội. Đã tập hợp các tư liệu trước kia, đã điều tra nghiên cứu hiện trạng kinh tế - xã hội của hơn 100.000 người Hoa quận 11, hoàn thành 12 chuyên đề từng mặt: lịch sử, cư trú, hoạt động sản xuất, tôn giáo, văn hóa, tập quán... Đã hoàn thành bản Tổng kết đánh giá vị trí vai trò người Hoa trong cộng đồng dân tộc Việt Nam, sự thực hiện các chính sách của Đảng đối với người Hoa và âm mưu của Bắc Kinh đối với họ. Đề tài này đã làm xong thsng 12/1982, đã báo cáo nhiều buổi cho nhiều cơ quan của Thành ủy và Quận, đã giao nộp sản phẩm cho thành phố.

4. Đề tài: Một số vấn đề kinh tế - xã hội ở Quận 11.

Nghiên cứu hiện trạng công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp và thương nghiệp và các tầng lớp dân cư trong các hoạt động kinh tế nói trên. Nghiên cứu về sự *phân hóa* trong các tầng lớp xã hội, những năm vừa qua. Đã thu thập các tư liệu, số liệu cũ. Đã phối hợp cùng với quận điều tra khoảng 1.000 phiếu liên quan tới hoạt động kinh doanh của tư nhân (vốn, doanh số, lợi tức, thuế), từ đó phát hiện ra sự tăng lên rất nhanh một lớp người mới giàu có do buôn bán, sản xuất và lợi dụng được những sơ hở của chính sách. Kết quả điều tra nghiên cứu ở quận 1 qua các phiếu điều tra và gần 20 bài viết đã được Quận ủy kịp thời sử dụng cho Đại hội Đảng bộ quận, và được Thành ủy quan tâm phổ biến cho các quận khác.

Công việc đang tiến hành phối hợp với Quận và Trường Đại học kinh tế, và có thể hoàn thành vào quý 4 năm 1983.

5. Đề tài: Đặc điểm lối sống của thanh niên ở Quận 1.

Nghiên cứu lối sống của thanh niên trong lao động và trong lĩnh vực văn hóa – sinh hoạt. Đã tiến hành điều tra khảo sát (200 phiếu) và điều tra rộng 1.500 phiếu (trong 50.000 thanh niên) về sự gắn bó của thanh niên với nghề nghiệp, thái độ của họ với sản xuất, với việc bảo vệ của công, với việc xây dựng tập thể, với việc sử dụng thời gian ngoài giờ làm việc... Trên cơ sở đó sẽ có những kiến nghị về chính sách lao động đối với thanh niên. Đồng thời với việc nghiên cứu về thanh niên, còn nghiên cứu thêm về thiếu niên đã điều tra 500 phiếu về thực trạng xã hội và thiếu niên, về vai trò của nhà trường, xã hội gia đình đối với việc giáo dục thiếu niên.

Đề tài này, theo hợp đồng sẽ kết thúc vào cuối năm 1983.

6. Đề tài: Tôn giáo ở Quận 1.

Nghiên cứu về tình hình các tôn giáo, về đồng bào giáo dân trong việc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Đã điều tra 360 mẫu ở 6 phường, điểm và điều tra rộng, về loại tín ngưỡng dân gian ở 20 phường. Đang xử lý kết quả điều tra.

Đề tài này sẽ thúc đẩy vào tháng 9/1983.

7. Đề tài: Văn hóa – văn nghệ ở Quận 1.

Nghiên cứu thực trạng văn hóa; những tàn dư của chủ nghĩa thực dân mới và hiệu quả của việc xây dựng văn hóa mới trong nhân dân. Đã điều tra 6.000 phiếu về “Tình hình văn hóa – văn nghệ” ở quận 1. Đang xử lý kết quả.

Đề tài này sẽ kết thúc vào cuối năm 1983.

8. Đề tài: Dân cư và lao động.

Đã xong phần chuẩn bị. Sau khi làm xong phần dân cư và lao động ở quận 11 và nếu có đủ kinh phí thì sẽ làm ở quận 1.

Đồng chí ORY CSABA, nhà xã hội học***Hung-ga-ri sang thăm Việt Nam***

Trong tháng 9-1983, đồng chí Ory Csaba cán bộ nghiên cứu chính sách xã hội của Viện Xã hội học Hung-ga-ri, đã sang công tác tại Viện Xã hội học theo kế hoạch trao đổi và hợp tác khoa học giữa hai viện.

Đồng chí Ory Csaba đã làm việc với các Phòng Xã hội học Quản lý, Xã hội học Đô thị tại Hà Nội và Ban Xã hội học tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Các cuộc tiếp xúc đã đem lại cho hai bên nhiều kinh nghiệm bổ ích và củng cố thêm sự hợp tác giữa hai Viện.

P.V